

29.8.2018

SUOMEN MOOTTORILIITTO RY:N LAUSUNTO LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN 2-PYÖRÄSTRATEGIATYÖHÖN

Liikenteen käsitteen epäselvyys lainsäädännössä ja sen vaikutukset moottoriurheilun

Suomen Moottoriliitto ry (SML) haluaa antaa lausunnon, jonka myötä toivomme konkreettisia toimenpiteitä liikenteen määritelmään liittyvän epäselvän tilanteen ratkaisemiseksi. Tässä lausunnossa keskitymme liikenteen (EU –direktiivin luonnoksen käsite ”means of transport”) määritelmän puutteisiin lainsäädännössä sekä sen epäselvään tulkintaan vakuutus käsittelyissä.

Vuoden 2017 alusta voimaan astuneen liikennevakuutuslain uudistukset eivät tuoneet moottoriurheilun kannalta välttämättömiä ja kriittisiä uudistuksia selventämään moottoriurheilun kannalta kestäväntä ja epäselvää liikennevakuutus käytäntöä. Ongelma koskee koko harrastaja- ja kilpailijakuntaa nuorisourheilusta aina kansainvälisellä huipulla kilpaileviin huippu-urheilijoihin asti. Asian ratkaiseminen pikaisesti on kriittistä suomalaiselle moottoripyöräurheilulle, moottoriurheilun nuorisotoiminnalle ja sen tulevaisuudelle.

Ongelma liittyy erityisesti puutteellisen liikenteen käsitteen määrittelyyn sekä tulkintaan liikenteeltä eristetystä alueesta. Liikennelaki, kuten ei liikennevakuutuslakiaan, määrittele selkeästi liikenteen käsitettä ja toivomme lausunnon myötä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on tilanteen nopea ratkaiseminen ja liittäminen mukaan strategiaan.

Vallitseva tilanne koskee erityisesti rekisteröimättömiä, moottoriradoilla käytettäviä, yksinomaan kilpailu- ja harjoittelukäyttöön tarkoitettuja moottoripyöriä, joiden käyttö liikenteessä on kiellettyä. Ongelma ei koske vain motocross- ja offroad –pyöriä, vaan yhtälailla myös asvalttipäällysteisillä Road Racing –radoilla käytettäviä moottoripyöriä.

Lausunnon tarkoitus ja tavoite

Tämän lausunnon tarkoituksena on ottaa kantaa liikenteen käsitteeseen suhteessa järjestäytyneen ja yhteiskunnallisesti hyväksytyyn moottoriurheilun suorituspaikkoihin sekä SML:n ja sen jäsenkerhojen kil-

Suomen Moottoriliitto ry - Finnish Motorcycling Federation

Postiosoite – Mail address
Nuijamiestentie 5 A 10
FIN-00400 Helsinki, Finland
Y-tunnus 0202226-2
Ei ALV rek.

Puhelin – Telephone
+358 207 789 960

Osoite – Address
Nuijamiestentie 5 A 10
FIN-00400 Helsinki
Finland

www.moottoriliitto.fi
E-mail:
first_name.surname@moottoriliitto.fi
office@moottoriliitto.fi

pailu- ja harjoittelutoimintaan. Lausunto ei koske yleisiä maastoliikennealueita tai yksittäisiä, ilman ympäristönsuojelulain tai maastoliikennelain mukaista lupaa toimivien harjoittelualueiden toimintaa. Tällaisia alueita voivat olla esimerkiksi yksittäisen maanomistajan peltoalue, jota yksityishenkilö hallinnoi.

Lausunto koskee pääasiallisesti vain rekisteröimättömiä harjoittelu- ja kilpailukäyttöön tarkoitettuja moottoripyöriä, -kelkkoja ja ATV:a, joilla ajetaan moottoriurheilutarkoituksiin rakennetuilla moottoriradoilla, jotka ovat kyltein, aidoin ja opastein merkittyjä ja jotka ovat selkeästi erillään normaalista päivitäisestä liikenteestä. Nämä radat ja alueet ovat ympäristönsuojelulain tai maastoliikennelain 30§ mukaisesti luvitettuja ja kaavoituksessa tai maankäytön suunnittelussa moottoriurheilutoiminnalle osoitettuja.

Ongelman kuvaus

Lainsäädännön keskeinen ongelma on ”liikenne” -määritelmän puuttuminen sekä käsitteen ”liikenteeltä eristetty alue” –epäselvyys. Eristetyn alueen määritelmään viitataan liikennevakuutuslain ensimmäisen luvun, ensimmäisen pykälän kohdassa kolme. Sama kohta erittelee myös selvästi kilpailu-, harjoitus- ja koeajotoiminnan, toisin sanoen radoilla tapahtuvan moottoriurheilun liikennevakuutusvelvoitteen ulkopuolelle mikäli alue on eristetty liikenteeltä.

Vuosien saatossa lain tulkinta on muuttunut ja vakuutusvelvoitetta on lähdetty tulkitsemaan yhä enemmän eristetyn alueen määritelmän kautta. Tulkinnan on pääasiassa tehnyt LVK sekä Liikennevahinkolautakunta. Tämä on johtanut siihen, että tavallisesta liikenteestä täysin erillään olevien moottoriratojen toimintaa on tulkittu tapauskohtaisesti liikenteeksi, jolloin liikennevakuutuslain mukainen vakuuttamisvelvoite on voimassa. Liikennevahinkolautakunta ei toimittanut SML:lle tapauskohtaisia päätöksiä, vaikka pyysimme niitä työmme tueksi.

Liikenteen käsitteen puuttuessa ja eristetyn alueen määritelmän muodostuttua tapauskohtaiseksi ja riippuvaiseksi radalla olevista rakenteista yhdessä valvonnan kanssa, on vakuuttamisvelvoitteen voimassaolo muuttunut niin ikään tapauskohtaiseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että kuluttaja ei voi tuotteen ostaessaan tietää korvaako usean tuhannen euron arvoinen liikennevakuutus onnettomuustilanteessa vai ei. Vakuuttamisvelvoite määräytyy onnettomuuden jälkeen, mikä on kuluttajan näkökulmasta erityisesti moottoriratoiminnassa epäselvää ja epäoikeudenmukaista. Tilanne on myös palveluntarjoajan, toisin sanoen radan ylläpitäjän näkökulmasta kestävä.

Ongelma on edelleen korostunut vakuutusyhtiöiden eriytettyä rekisteröimättömien moottoripyörien liikennevakuutukset rekisteröityjen ajoneuvojen vakuutuksista, jolloin vakuutusyhtiöt nostivat liikennevakuutusten hinnat vakuutusyhtiöstä riippuen 10-30 -kertaiseksi.

Suomen Moottoriliitto ry - Finnish Motorcycling Federation

Postiosoite – Mail address
Nuijamiestentie 5 A 10
FIN-00400 Helsinki, Finland
Y-tunnus 0202226-2
Ei ALV rek.

Puhelin – Telephone
+358 207 789 960

Osoite – Address
Nuijamiestentie 5 A 10
FIN-00400 Helsinki
Finland

www.moottoriliitto.fi
E-mail:
first_name.surname@moottoriliitto.fi
office@moottoriliitto.fi

Erityisen epäoikeudenmukaiseksi tilanteen tekee se, että tässäkin tapauksessa ei varmuudella tiedetä korvaako vakuutus vai ei, koska liikenteen ja sitä kautta liikenteeltä eristetyn alueen määritelmää ei ole kirjattu riittävän tarkasti lakiin tai ohjeistuksiin ja tulkinta liikenteestä saadaan viime kädessä vasta valitusprosessin jälkeen Liikennevahinkolautakunnalta.

Liikenteen määritelmä ja liikenteeltä eristetty alue

Lainsäädännön olennainen puute on selkeä liikenteen määritelmän puuttuminen. EU:n luonnoksessa uudeksi liikennevakuutusdirektiiviksi puhutaan termistä ”means of transport”, joka on myös direktiivitasolla kirjauksia tarkasteltaessa puutteellinen. EU -direktiivin valmistelutyön lausuntokierroksen yhteydessä kerättyjen palautteiden myötä EU -tasolla tullaan keskittymään liikenteen määritelmän tarkentamiseen ja näin ollen se on tarpeellista tulevaisuudessa myös Suomen lainsäädännössä.

Kansainvälinen moottoriliitto Federation Internationale de Motocyclisme (FIM) on antanut omassa valmisteleavassa työssään oman kantansa EU-direktiiviin kuultuaan ensin Euroopan laajuisesti eri maiden moottoriurheilujärjestöjen asiantuntijoita. FIM on todennut omassa tiedotteessaan, että moottoriradoilla tapahtuvan moottoriurheilun ei tulisi sisältyä liikenteen käsitteen (”means of transport”) piiriin. Toiminnan tulisi kuulua kokonaan liikennevakuuttamisveloitteen ulkopuolelle. Vakuutusturva hoidettaisiin tapaturma- ja vastuuvakuutuksin, jotka ovat jo nyt käytössä Suomessa ja tarjoavat kattavan vakuutusturvan moottoriradoilla harrastaville ja tapahtumiin osallistuville henkilöille.

Näin tulkinnan tulisi olla myös Suomessa. Tärkeää on, että lainsäädännössä määritellään selkeästi liikenteeksi tulkittava toiminta, mikä omalta osaltaan tukisi liikennevakuutuslain vakuuttamisveloitteen määrittelyä, kun puhutaan yleisestä liikenteestä ja liikenteeltä eristetystä alueesta.

Eristetyn alueen tulkinta on tällä hetkellä tapauskohtaista ja mielivaltaista. Eristetyn alueen määritelmään on kirjattu ympärilyöreästi käsitteet ”rakenteet” ”sekä ”valvonta” ja listattu erilaisia rakenteita, jotka mahdollisesti voivat toimia eristämisen muotoina. Ohjeistus on puutteellinen, eikä sitä ole ongelmista huolimatta päivitetty kunnolla vuoden 2007 jälkeen.

Eristettyä aluetta tai eristämisen puutetta on Liikennevahinkolautakunnan toimesta perusteltu ajoittain sillä, että alueella on ollut kilpailujen tai harjoitusten järjestämiseen liittyvän organisaation edustajia. Toisin sanoen SML:n tai jäsenjärjestön toimitsijoita, joiden ensisijainen tehtävä on nimenomaan valvoa alueen toimintaa ja puuttua epäkohtiin.

Aiemmin LVK:n ja nykyään Liikennevahinkolautakunnan sivuilta löytyvässä eristetyn alueen määritelmässä on jo vuodesta 2007 lähtien määritely, että alue voidaan eristää fyysisin rakentein ja valvontaa yhdistelemällä. On linjauksen vastaista tulkita valvontaa suorittavia toimitsijoita ja henkilöitä kuuluvaksi

liikenteeseen, kun linjauksessa edellytetään valvontaa eristetyn alueen toteutumiseksi. Käytäntö tuo esille vakuutusyhtiöiden ja Liikennevahinkolautakunnan puutteelliset tiedot moottoriurheilun toteuttamisesta ja valvonnasta suomalaisilla moottoriradoilla. Tämä epäkohta on korjattavissa osittain selkeällä liikenteen määritelmällä.

Liikenteeltä eristetyn alueen tulkinta ja tulkitsijatahot

Tällä hetkellä eristetyn alueen määritelmä on julkaistu liikennevahinkolautakunnan toimesta. Eristetyn alueen tulkinnasta vastaa valitusprosessin kautta aina loppuvaiheessa liikennevahinkolautakunta. Oikeusasteen ennakkotapauksia ei tällä hetkellä ole. Eristetyn alueen määritelmä moottoriratojen liittyen tulisi laatia yhteistyössä radan toimijoiden kanssa ja päätöksissä tai linjauksissa tulisi konsultoida moottoriurheilun asiantuntijajärjestöjä riittävän tiedon keräämiseksi määritelmän tueksi. SML tarjoaa oman asiantuntemuksensa tilanteen ratkaisemiseksi ja tarvittavan ohjeistuksen laatimiseksi. Myös Ministeri Bernerin kanssa käydyissä keskusteluissa tuli selvästi esille Ministerin toive ongelmallisen tilanteen ratkaisemiseksi.

Radan ylläpitäjä, vakuuttaminen ja kuluttajaturvallisuus

Liikenteeseen ja vakuuttamiseen liittyvät epäselvyydet asettavat ratoja ylläpitävät yhdistyksen ja yritykset kuluttajaturvallisuuden näkökulmasta kestävämpään tilanteeseen. Uudistunut Kuluttajaturvallisuuslaki velvoittaa palveluntarjoajaa tiedottamaan jokaista asiakasta riittävästi palvelun mahdollisista vaaroista ja riittävä vakuuttaminen onnettomuuksien varalta on olennaisen tärkeää asiakkaan turvallisuuden näkökulmasta.

Jos palveluntarjoaja veloitetaan lain nojalla hoitamaan kuluttajaturvallisuuslain veloitteet, on yhtäläistä tärkeää, että lait, asetukset ja ohjeistukset antavat riittävät mahdollisuudet turvallisuuden varmistamiseksi, niin itse toiminnassa kuin myös mahdollisen onnettomuuden sattuessa vakuutusturvan näkökulmasta

Yrittäjällä tulee olla riittävät edellytykset turvallisen toiminnan toteuttamiseksi ja näiden edellytysten pohjana tulee olla riittävän tarkka lainsäädäntö ja selkeät tulkinnat lain kirjauksista ja asetuksista. Liikenteen määritelmä on yksi näistä kirjauksista.

Kuluttaja ja epäselvät liikennevakuutustuotteet

Epäselvyydet liikenteen tulkinnassa sekä liikennevakuuttamisveloituksissa aiheuttavat sen, että kuluttajat eivät tuotteen ostaessaan voi tietää milloin vakuutus on voimassa ja milloin taas vakuuttamisveloi-

tetta ei ole. On kohtuutonta vaatia kuluttajaa ostamaan lain nojalla usean tuhannen euron tuote, jonka voimassaolosta ei ole varmuutta. Ongelma on entistä vakavampi nuorisotoiminnan näkökulmasta.

Edelleen tilanteen tekee kestävämmäksi se, että varmuus tuotteen voimassaolosta on mahdollista saada vasta onnettomuuden jälkeisen selvityksen tuloksena. Kuluttaja ei siis voi tietää mitä tuote korvaa. SML on ratkaissut tilanteen tarjoamalla harrastajalle ja kilpailijalle tapaturmavakuutuksen, joka korvaa siitä huolimatta, että tapaus tulkittaisiin liikennevahingoksi. Tuloksena on tuplavakuuttaminen, joka ei ole kuluttajan etu. Moottoriurheilijat asetetaan näin myös eriarvoiseen asemaan muihin urheilumuotoihin verrattuna, joissa vakuuttamiskäytännöt ovat selviä.

Esitykset toimenpiteiksi

Vallitseva epäselvä tilanne on Suomalaisen moottoriurheilun ja nuorisourheilun näkökulmasta kestävä. Liikennelaissa tulisi yksiselitteisesti määritellä liikenteen käsite. Liikenteen käsitteen lisäksi tulisi määritellä selkeästi liikenteen ulkopuolelle sijoittuva maastoliikenne (maastoliikennelaki) sekä alueet, jotka eivät lähtökohtaisesti ole liikennettä. Tällaisia alueita olisivat ympäristönsuojelulain mukaisen luvan omaavat moottoriradat, joita tämä lausunto koskee.

Moottoriradoille tulisi laatia yhteistyössä selkeät ohjeet viestinnän ja rakenteiden osalta, jotta radat voidaan tulkita tarkastuksen jälkeen liikenteeltä eristetyiksi. Näin saadaan myös tarvittava tieto harrastajalle ja palveluntarjoajalle riittävän vakuutusturvan varmistamiseksi. Tämän toteuttaminen vaatii selkeän liikenteen määrittelyn ja toivomme tämän asian huomioimista strategiantyön kirjauksissa.

SML esittää, että Liikenne- ja Viestintäministeriö määrittelee liikenteen käsitteen määrittelyn osaksi strategiaa ja toivomme Ministeriöltä myötämielistä suhtautumista lausunnon esitykseen. Annamme mielellämme lisätietoja moottoriurheiluun ja liikenteen käsitteen ongelmaan liittyen.

Kunnioittaen

Kurt Ljungqvist
toimitusjohtaja

Suomen Moottoriliitto ry

Suomen Moottoriliitto ry - Finnish Motorcycling Federation

Postiosoite - Mail address
Nuijamiestentie 5 A 10
FIN-00400 Helsinki, Finland
Y-tunnus 0202226-2
Ei ALV rek.

Puhelin - Telephone
+358 207 789 960

Osoite - Address
Nuijamiestentie 5 A 10
FIN-00400 Helsinki
Finland

www.moottoriliitto.fi
E-mail:
first_name.surname@moottoriliitto.fi
office@moottoriliitto.fi